

wie de gevenden waren, wie de ontleenenden. Zoo wijst reeds HERODOTUS op den Egyptischen oorsprong van Grieksche godennamen en Grieksche orakels, en spreekt als zijne overtuiging uit, dat de Hellenen zonneuurwerk, zonnewijzer en dagindeeling van de Babyloniërs overgenomen hebben. Nu heeft zeer zeker in de eigenlijke klassieke periode eene andere strooming de overhand: eerst door de Perzische oorlogen, dan door expedities als die der tienduizend, komt bij de Grieken die minachting voor de „barbaren” op, die zelfs tot op onzen tijd de geschiedbeschouwing heeft beheerscht. Maar tevens blijkt reeds hieruit — GRUPPE heeft er terecht op gewezen —, dat het gevoel van geestelijke superioriteit boven de bewoners van het Oosten, waardoor de Grieken uit PERIKLES’ tijd zich kenmerken, betrekkelijk van zeer recenten datum is; en ten andere was het zelfs toen, toen het het sterkst zijn kon, geenszins algemeen: PLATO, in veel antithetisch tegenover de vox populi, bewaarde ook hier de zelfstandigheid en kalme objectiviteit van den echten wijsgeer: in den Phaedo spoort hij zijne volgelingen aan, de waarheid te zoeken, waar ze te vinden is, niet slechts bij de Hellenen, maar ook bij de „barbaren”; en zijne phantasieën over het leven na den dood legt hij in den mond aan ER den Armeniër. Het geloof aan den invloed der Oostersche volken op hun eigen kultuur heeft niet eerst in de Hellenistische periode bij de Grieken ingang gevonden, maar is hun van den beginne aan eigen geweest en door het ontwakende nationaliteitsbesef slechts tijdelijk onderdrukt: toen na den Peloponnesischen krijg in bittere tweespalt dit besef teloor ging en in Hellas zelf de politieke en oeconomische ontreddeering, om van de geestelijke te zwijgen, al meer om zich greep, toen had ook de nationale trots voorgoed een knak gekregen,